

SJÖGRENOVA NEMOC V DĚTSKÉM VĚKU

Autor: **Gáborová S.** Školitel: **Bouchalová K., prof. MUDr. Ph.D.**

Dětská klinika LF UP v Olomouci & FNOL

ÚVOD

Sjögrenova nemoc (SjN) je chronické systémové autoimunitní onemocnění charakterizované zánětem slinných a slzných žláz vedoucím k sicca symptomům a extraglandulárním projevům. V dětském věku je onemocnění vzácné a představuje přibližně 1 % všech pacientů se SjN. Klinická manifestace se však často liší od dospělé populace a může zahrnovat nespecifické systémové projevy či recidivující parotitidu. V současnosti stále chybí konsenzuální diagnostická a klasifikační kritéria specifická pro pediatrickou populaci.

CÍLE

Cílem je charakterizovat klinickou manifestaci SjN u pediatrických pacientů se zaměřením na iniciální příznaky onemocnění, poukázat na heterogenitu klinických projevů a zdůraznit potřebu specifických pediatrických diagnostických kritérií.

METODIKA

Studie byla provedena jako retrospektivní analýza série případů čtyř pediatrických pacientů se SjN sledovaných na Dětské klinice FN Olomouc. Soubor zahrnoval pacienty s primární i sekundární formou onemocnění. Hodnoceny byly sicca projevy, laboratorní nálezy a extraglandulární manifestace v době stanovení diagnózy.

VÝSLEDKY

Soubor tvořili čtyři pacienti (3 dívky, 1 chlapec) s mediánem věku při stanovení diagnózy 14,5 roku (8–18). Klinická manifestace byla v našem souboru heterogenní. Primární forma onemocnění se manifestovala výraznějšími systémovými příznaky, včetně horečky, lymfadenopatie a renálního postižení. Naopak u pacientů se sekundární formou byly projevy méně nápadné a ve dvou případech byla SjN zachycena při rutinní revmatologické kontrole. Typické sicca symptomy byly

přítomny u všech pacientů, avšak pouze u jednoho se současně manifestovala xeroftalmie a xerostomie. Anti-Ro byly pozitivní pouze u jednoho pacienta.

ZÁVĚR

Pediatrická SjN může probíhat s nespecifickými systémovými projevy nebo být zachycena v rámci sledování jiného autoimunitního onemocnění, často pouze s mírnými sicca symptomy. Tři ze čtyř pacientů v našem souboru splňovali klasifikační kritéria používaná u dospělé populace. Variabilní klinická prezentace však poukazuje na možná omezení těchto kritérií u pediatrických pacientů. Naše pozorování podporují potřebu vytvoření diagnostických a klasifikačních kritérií specifických pro dětskou populaci.

Reference:

1. Zeng W, Thatayatikom A, Winn N, et al. The Florida Scoring System for stratifying children with suspected Sjögren's disease: a cross-sectional machine learning study. *Lancet Rheumatol.* 2024;6(5):e279-e290.
2. Tucker L, Ciurtin C. Sjögren Syndrome and Immunoglobulin-G4 Disease. In: Petty RE, Laxer RM, Lindsley CB, et al. *Textbook of Pediatric Rheumatology.* Philadelphia: Elsevier Books; 2021: p. 417-424

Pacient	Pohlaví	Věk v čase dg.	Forma SjN	Asociované prim. onemocnění	Oční symptomy (xeroftalmie)	Orální symptomy (xerostomie)	Pozitivní Schirmerův test	Pozitivní Škachův test	Zvětšení slinných žláz	Anti-Ro	Pozitivní biopsie, UZV slin.žlázy	Extraglandulární manifestace
1	M	15	Primární	-	✓	✗	✓	-	✓	✗	✓	Horečka, kašel, lymfadenopatie, ren.postižení
2	Ž	8	Sekundární	SLE	✓	✓	✗	✓	✓	✓	-	Souběžná primo-manifestace SLE
3	Ž	18	Sekundární	AI hypotyreóza	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✓	-
4	Ž	14	Sekundární	JIA	✓	✗	✓	-	✗	✗	-	Artralgie

Tab. 1: Charakteristika souboru – klinické projevy, laboratorní nálezy a výsledky diagnostických metod u pediatrických pacientů se Sjögrenovou nemocí při manifestaci onemocnění.